

על הפרק

הסדרי התייעלות נוספים בייצור החלב בישראל

בתקופה הזאת, שוק החלב העולמי נמצא בשידוד מערכות כללי, מדינות אירופה שהיו הייצואניות המסורתיות והגדולות מאבדות את בכורתן בהדרגה, ואילו יבשות אחרות – אוסטרליה, ניוזילנד, ארה"ב, דרום אמריקה, צוברות יותר כוח והשפעה בזכות עלויות ייצור יותר נמוכות הנובעות בעיקרן ממתת אלוהים בדמות שטחי מדעה אינסופיים ועבודה זולה.

התחרות גוברת וההסכמים הבינלאומיים מובילים לתהליך של הורדת חומות המכס, הקטנת תמיכות ישירות, ירידת מחירים, מיתוג מוצרים וזרימת מידע חופשית. היערכות זאת אינה פוסחת על מדינת ישראל הקטנה; היא אף מתעצמת בגלל התייחסות ממשלות ישראל לחקלאות והאידיאולוגיה הבסיסית שיש להפריט הכל ולאפשר ל"כוחות השוק" לעשות את שלהם. יש לנו ויכוח גדול, האם תיאוריה זאת נכונה למגזר החקלאות. אך מנגד לא נוכל להתעלם מ"הכתובת על הקיר" ולהיערך בהקדם לקראת התהליך שנראה כבר היום: פתיחת השוק לייבוא, כניסת חברות בינלאומיות בעלות שם, ירידת מחירים ומוצרים איכותיים. יש להגיע להסדר עם משרדי האוצר והחקלאות שיימשך 3–5 שנים ומטרותיו העיקריות:

- התייעלות נוספת בייצור החלב, בהנחה שמחירי המזון יישארו יציבים.
- שיפור משמעותי באיכות החלב – יישור קו עם תקני האיחוד האירופאי.
- רישוי רפתות והשקעות באיכות הסביבה.
- חלב קיץ – אספקה מלאה של צריכת החלב הגולמי בקיץ.

ביסוד הסדר זה יש שני תנאים בסיסיים:

- * הסכם עם הממשלה להבטחת הוודאות והיציבות בענף.
- * תרומה של כל השותפים בענף – יצרנים, מחלבות, ממשלה.

עיקרי ההסכם עם הממשלה:

- * תמיכה בהמשך התכנון – מכסה ארצית, מכסות פרטניות, מחיר מטרה מוסכם, עד 2006 לפחות, על פי החלטות האיחוד האירופאי.
- * המשך ההגנה מפני יבוא ללא הרעה, על פי הסכמי הסחר הקיימים כיום.
- * המשך קיומה וביצורה של מועצת החלב.
- * הימנעות מהקמת רפתות חדשות בתקופת ההסדר.

ההתייעלות תושג על ידי הגדלת יחידת הייצור ברפת. זה היתרון העיקרי שיש לרפת הישראלית. הדרך היא בניוד מכסות יותר מואץ ושותפויות בין יצרנים. יש להקים שלוש קרנות שיתנו דחיפה משמעותית לתהליכים.

ניוד מכסות, שותפויות, איכות הסביבה

הקרנות יהיו בהשתתפות משרד האוצר, יצרני החלב וגם המחלבות. בתום ההתארגנות המחודשת נעמוד עם ענף חלב מוכן יותר לתחרות:

- ◀ מספר רפתות יותר מצומצם.
- ◀ רפתות יותר גדולות, בשני המגזרים.
- ◀ תהליך ייצור יותר יעיל וזול.
- ◀ איכות חלב יותר טובה.
- ◀ ידידותיות לסביבה.

יש לקוות שגם המחלבות ייכנסו לתהליכי התייעלות מואצים ובכך נוכל להבטיח את אספקת הרוב המכריע של החלב לצריכת מדינת ישראל. בחודשים הקרובים ניכנס בודאי לדיונים מפורטים במכלול הנושאים, בתקווה להגיע להסכם החיוני כל כך למשק החלב הישראלי.

יוסי מלול